



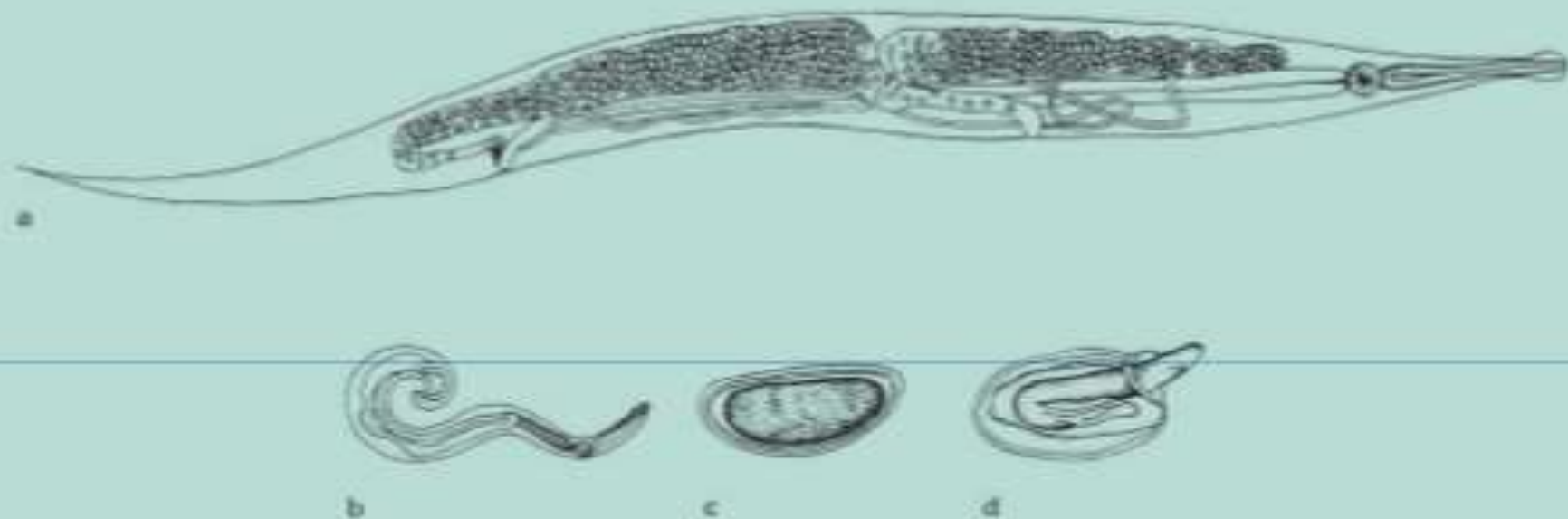
OWSIKI

CO WARTO O NICH WIEDZIEĆ



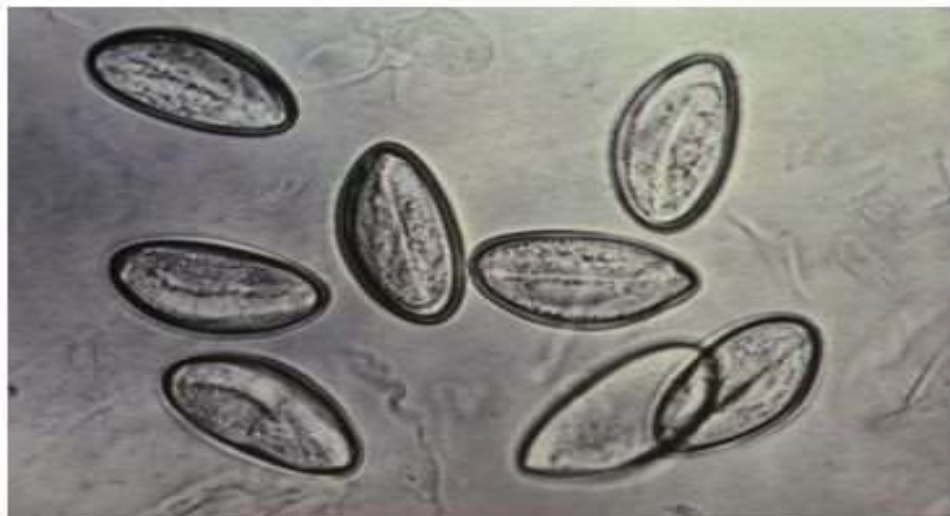
Zebrała i opracowała mgr Maria Sałamacha

OWSICA



Ryc. 12.13. Rodzina owsików: a – samica, b – samiec, c – jajeczko, d – wykluwająca się larwa (wg A. Pytla)

OWSIK LUDZKI (ENTEROBIUS VERMICULARIS)



JAJCZKA OWSIKA LUDZKIEGO



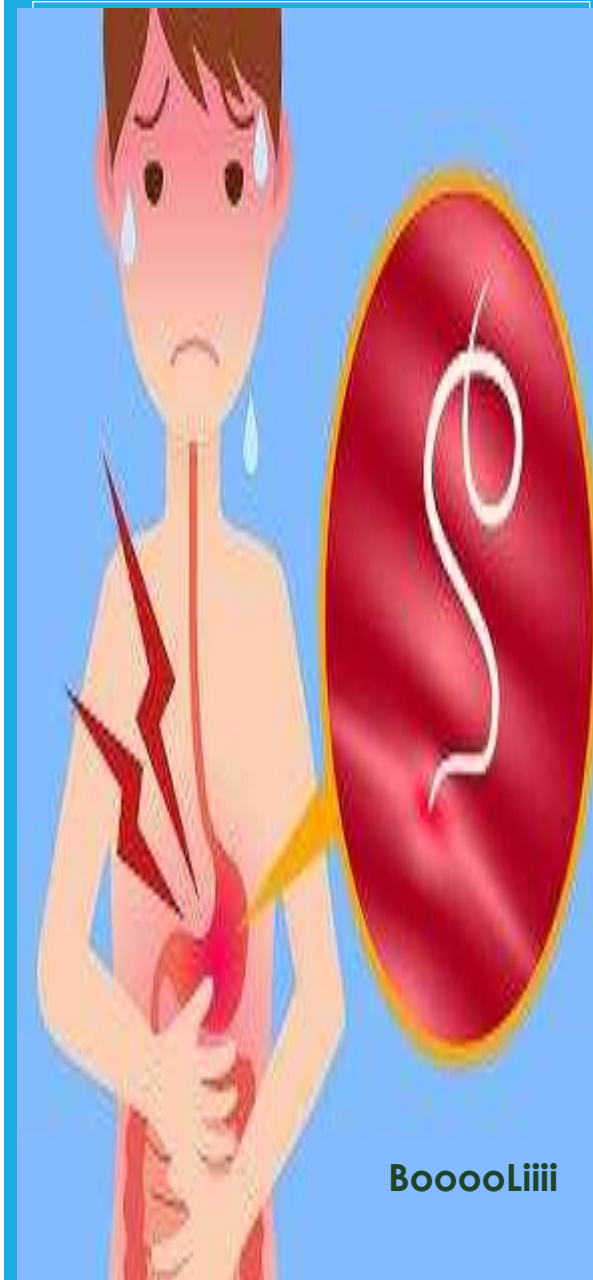
OWSIKI

- Pasożytuje w jelicie grubym człowieka i rozpowszechniony jest częściej u dzieci niż u dorosłych. Występuje na wszystkich kontynentach, ale pospolicie w strefie klimatu umiarkowanego. Wielkość samicy wynosi około 1 cm, samiec jest o 1/3 krótszy.



OWSICA

OWSIKI to małe, białe robaki, nicienie, występujące tylko w ludzkim organizmie. Przypominają nitki bawełny ze zwężonymi końcami o długości 5 -12 mm.



OWSICA

- **OWSICA** to choroba wywołana przez owsika ludzkiego (*Enterobius vermicularis*).

Ma często charakter choroby przewlekłej, nawracającej, rzadziej ostrej, niekiedy przebiega bezobjawowo.



Formy pasożytów wykrywane w wymazie okołoodbytowym:

- jaja owsików
- larwy owsików



Owsik ludzki - jaja

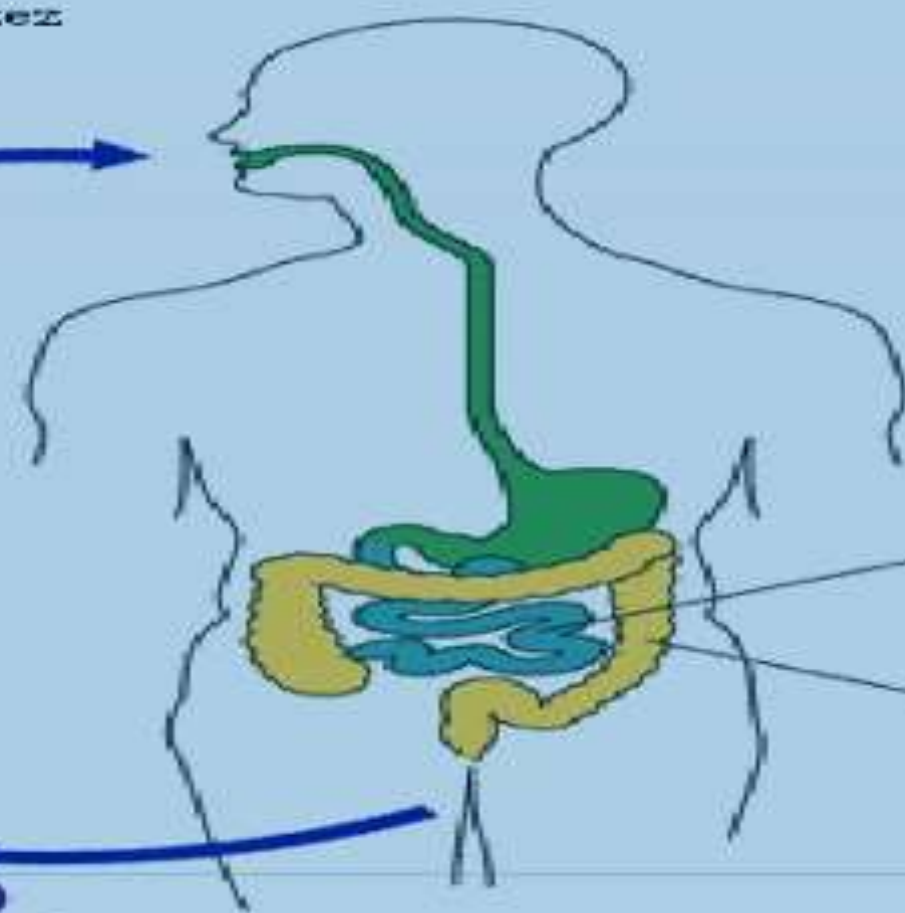


Owsik ludzki - larwa

i Jaja połknięte przez człowieka



2



3 Larwy wylęgają się w jelicie cienkim.



1

Jaja wokół odbytu. Larwy w środku jaj, dojrzewające w ciągu 4 do 6 godzin.

d

i = stadium chorobotwórcze

d = stadium diagnostyczne



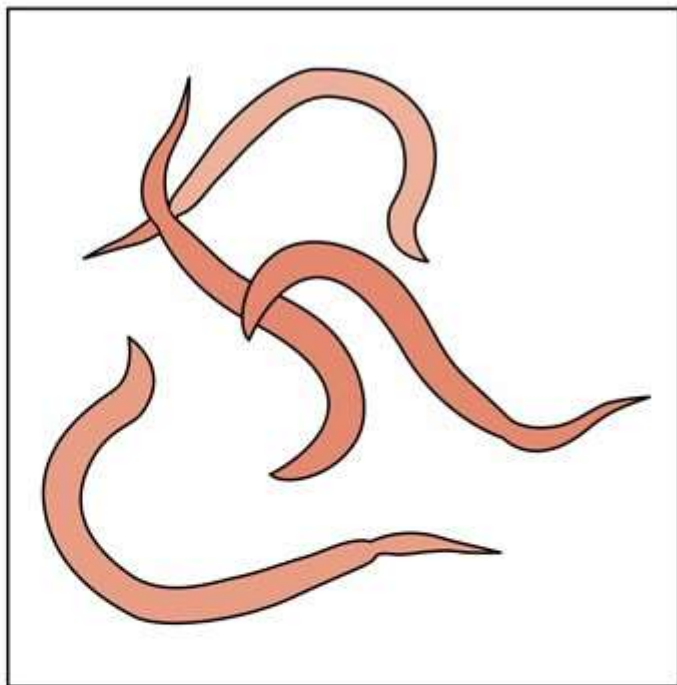
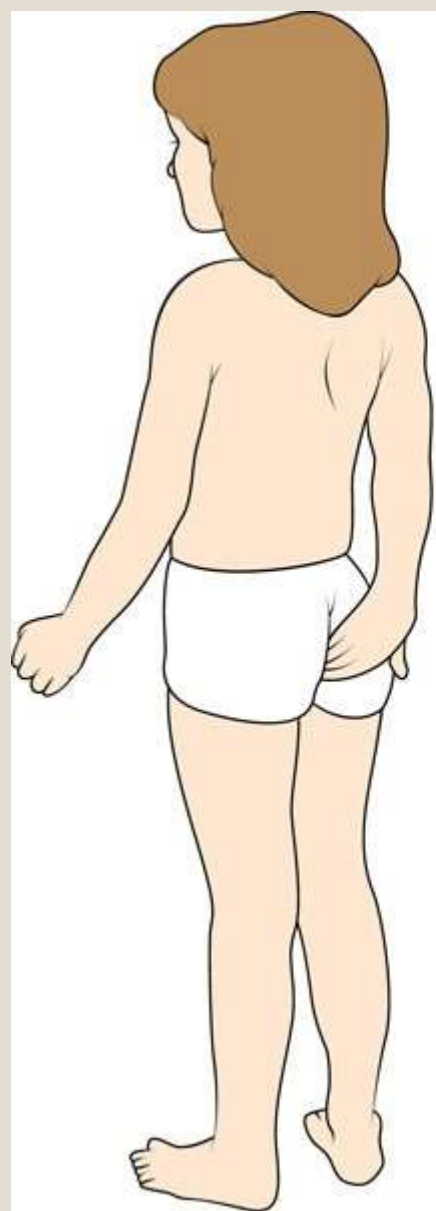
4 Stadium dojrzałe w świetle jelita ślepego.

5 Ciężarna samica wędruje do okolicy otworu odbytowego, aby złożyć jaja w nocy.

OWSICA



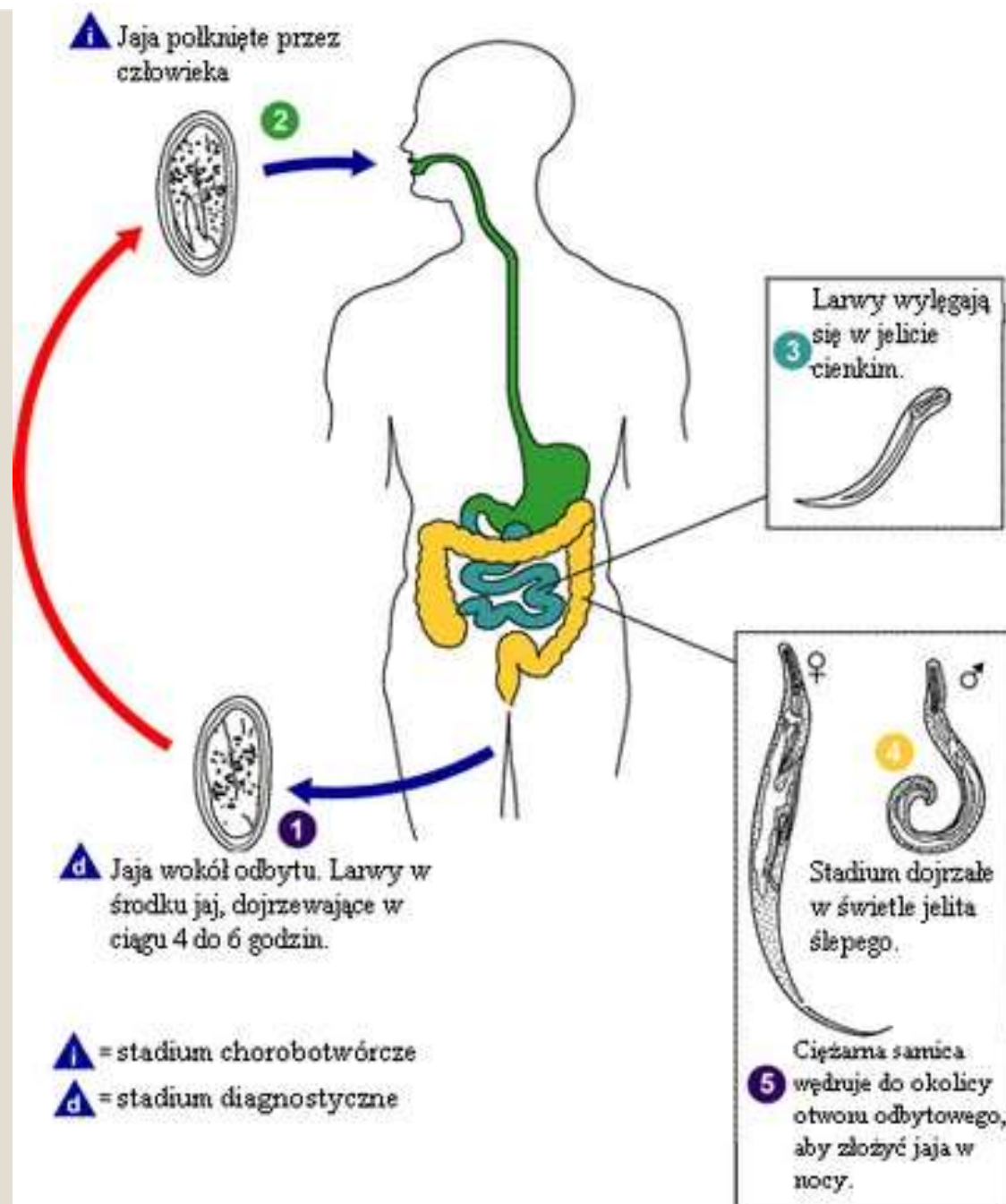
- W Polsce należy do najczęściej występujących chorób pasożytniczych przewodu pokarmowego człowieka. Z uwagi na sposób szerzenia się owsicy **najczęściej stwierdza się ją u dzieci**, przebywających w skupiskach, takich jak przedszkola, szkoły, internaty, domy dziecka, placówki zbiorowego wypoczynku wakacyjnego. Dorośli zarażają się owsikami rzadziej.



OWSICA

Jeśli dziecko sięga do pośladków,
niepokojnie śpi i skarży się na
swędzenie w okolicy odbytu, można
przypuszczać, że ma owsiki.





Masywne zakażenie owsikiem widoczne martwe samice



OWSICA



- W jelicie cienkim człowieka z **jaj** wylęgają się **larwy**.
- **Larwy**, po kilkukrotnym linieniu, przekształcają się w **dorośle pasożyty**.
- **Dorośle owsiki** bytują w końcowym odcinku jelita cienkiego i **w jelicie grubym**.

OWSICA

Jaja są składane w okolicy odbytu, aby zapewnić odpowiednią wilgotność oraz temperaturę 30-36 stopni Celsjusza.

W środowisku zewnętrznym, w sprzyjających warunkach (duża wilgotności i umiarkowana temperatura) mogą zachować inwazyjność do 4 tygodni, natomiast w środowisku gorącym i suchym tylko przez kilka dni.



OWSICA

Samce giną zaraz po spełnieniu swej roli reprodukcyjnej.

Samice żyją około 4 tygodni.

Wędrują nocą w okolicy odbytu
niekiedy przedniej części pochwy
(w przypadku kobiet)
składają tam ok. 8000-12000 jaj

OWSIKA

Do zarażenia człowieka dochodzi na skutek:

połknięcia jaj owsika

*przeniesienie rękami bezpośrednio do ust
lub poprzez żywność i różne przedmioty
zanieczyszczone jajami*

drogą inhalacyjną

*wdychanie jaj znajdujących się w kurzu,
a następnie ich połknięcie*

retroinwazji (samozarażenia wewnętrznego)

*wnikanie larw wylęgających w okolicy odbytu
do jelita grubego i tam dojrzewających*

OWSICA

Drogi szerzenia



1) retroinwazja - larwy rozwijające się z jaj znajdujących się na odbycie wracają z powrotem przez odbytnicę do jelita grubego

2) droga pokarmowa - przeniesienie do jamy ustnej i połknięcie jaj z zanieczyszczonych rąk i przedmiotów, a w szczególności : pościeli, bielizny, ręczników, zabawek oraz zanieczyszczonej jajami żywności.

➤ Autoegzoinwazja to przeniesienie za pośrednictwem rąk z okolic odbytu do ust jaj owsików i ich połknięcie.

Owsica

3) Droga inhalacyjna - jaja przyklejone do unoszących się cząsteczek kurzu dostają się w czasie wdechu do części nosowej gardła, a stąd po połknięciu trafiają do jelita.

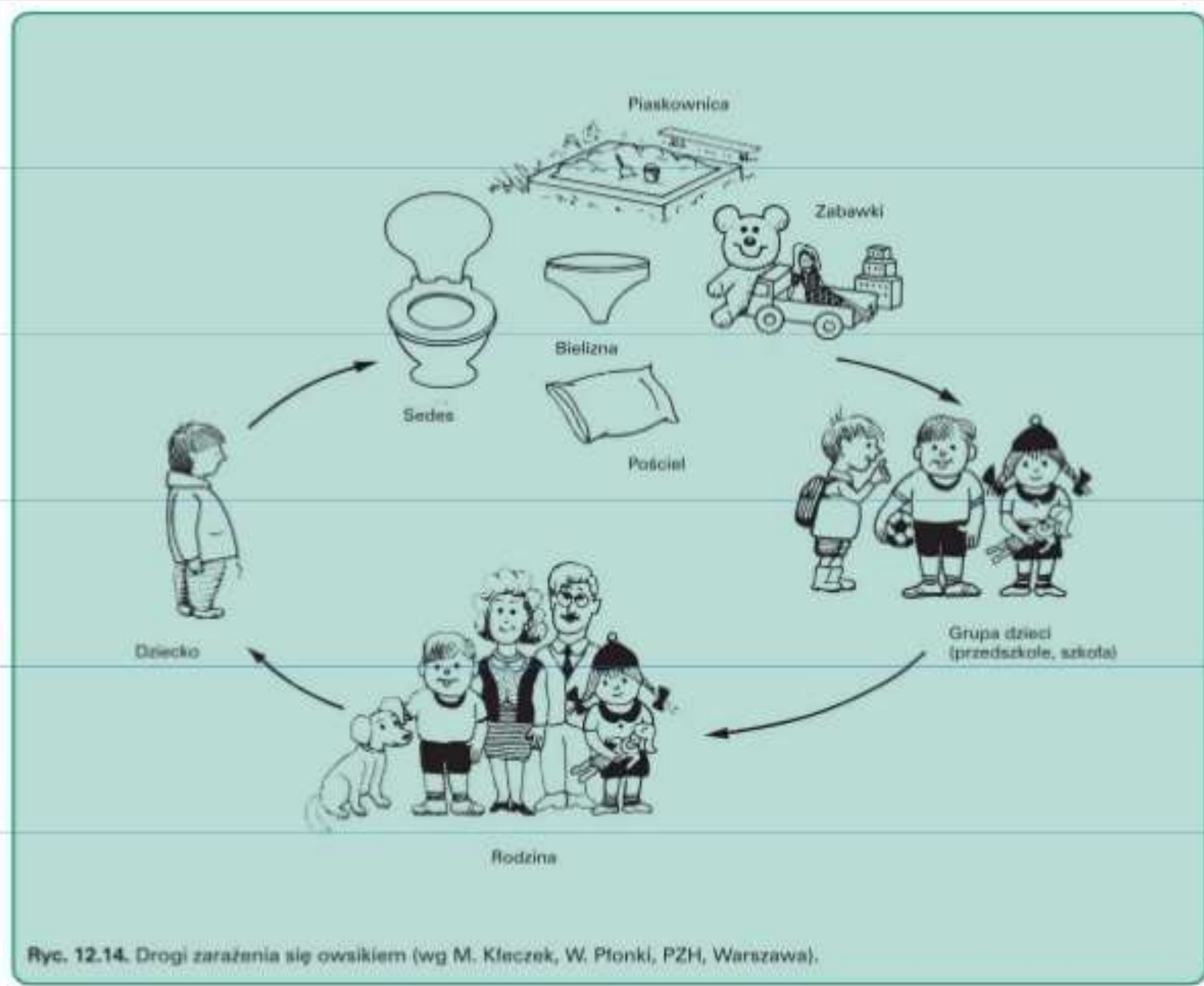


OWSICA

Drogi szerzenia

- **Bezpośredni kontakt z zarażoną osobą**
- **Kontakt z miejscem, powierzchnią skażoną przez chorą osobę (np. poprzez zabawę wspólnymi zabawkami, w piaskownicy, w toalecie, kąpiel w basenie, korzystanie ze wspólnej pościeli itp.)**

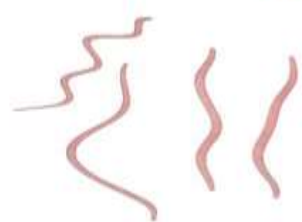




Ryc. 12.14. Drogi zarażenia się owsiakiem (wg M. Kleczek, W. Płonki, PZH, Warszawa).

„Życie” owsika

Owsik



1cm

ok. 1 cm długości



biały kolor

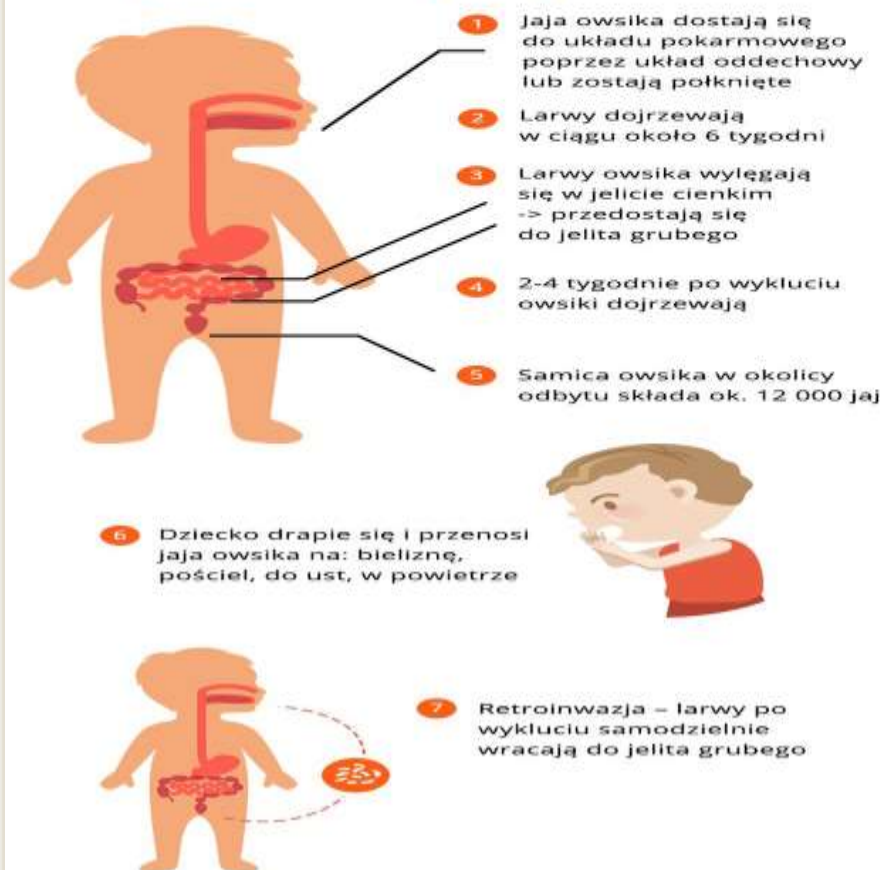


samica ma kształt
ziarna owsa



żyje w układzie
pokarmowym
człowieka

Cykl rozwojowy owsika:



O W S I K I

OWSIKI POWODUJĄ, ŻE TWOJE DZIECKO JEST ROZDRAŻNIONE, MA PODKRAŻONE OCZY, SKARŻY SIĘ NA BÓLE GŁOWY, ŹŁE ŚPI I BUDZI SIĘ W NOCY, NARZEKAJĄC NA SWĘDZENIE W OKOLICACH ODBYTU. OWSIKI TO PASOŻYTY, KTÓRYMI BARDZO ŁATWO SIĘ ZARAZIĆ.

OWSIKAMI ZARAŻAMY SIĘ PRZEZ:



brudne ręce,



niemycie owoców, warzyw, przedmiotów codziennego użytku,



brudną bielizną, pościel i wspólne ręczniki,



jaja owsików mogą się znaleźć także w kurzu domowym,



jaja owsików mogą znajdować się w piaskownicy i na plaży.

OWSICA

Niekiedy **dorośle osobniki** wydostają się z kałem na zewnątrz żywiciela i są widoczne jako niewielkie, zazwyczaj ruszające się, obłe twory, barwy szaro białawej.



OWSICA



Objawy owsicy

Najbardziej charakterystycznym objawem owsicy jest uporczywy świąd w okolicy odbytu.

OWSICA

Objawy związane z układem pokarmowym:

- **ból brzucha**
- **utrata apetytu**
- **nudności**
- **zaburzenia wypróżniania**
- **obecność białych, ruchomych nicieni w kale**
- **biegunka**



OWSICA

Objawy związane z układem nerwowym :

- **nadpobudliwość**
- **nocne moczenie**
- **zaburzenia snu**
- **bóle głowy, ogólne poczucie zmęczenia**
- **drażliwość, nerwowość**
- **zaburzenia koncentracji**
- **zgrzytanie zębami**

OWSICA

Zmiany skórne



- **Bladość skóry**
- **Podkrążone oczy**
- **Uporczywy świąd i zmiany wypryskowe w okolicy odbytu**
- **U dziewczynek możliwe infekcje sromu i pochwy, co skutkuje swędzeniem i upławami**

OWSICA

Zalecenia po zdiagnozowaniu

- **Wyprać, wygotować i wyprasować z użyciem pary bieliznę dziecka, piżamę oraz jego pościel,**
- **utrzymać w nienagannej czystości mieszkanie ze szczególnym uwzględnieniem łazienki i toalety,**
- **nie używać tego samego ręcznika, gąbki, szczoteczki co osoba zarażona itp.**
- **umyć zabawki i inne przedmioty codziennego użytku z wykorzystaniem odpowiednich detergentów,**
- **wykonać badanie kontrolne po okresie leczenia- tj po około 2 tyg.**

OWSICA

- **Spadek zachorowań na owsicę, który następuje wraz z wiekiem człowieka, tłumaczy się wzrostem odporności organizmu i prawidłowo ukształtowanymi nawykami higienicznymi.**

OWSICA

Zapobieganie



- **dokładne mycie warzyw i owoców przed jedzeniem,**
- **unikanie zabawy w zanieczyszczonej piaskownicy,**
- **usuwanie kurzu w pomieszczeniach,**
- **systematyczne mycie zabawek i innych przedmiotów codziennego użytku.**

OWSICA

Zapobieganie

- **ściśle, rygorystyczne przestrzeganie zasad higieny osobistej: częste mycie rąk, przede wszystkim przed każdym posiłkiem, po wyjściu z toalety, obcinanie krótko paznokci u dzieci**
- **korzystanie z pryszniców i unikanie kąpieli w wannie, nie używanie cudzych przyborów toaletowych (np. gąbki, szczotki)**
- **częsta, regularna zmiana pościeli, bielizny osobistej oraz ręczników**



Tak często pojawiają się u dzieci





ODROBACZANIE DZIECI



**CO WARTO
 WIEDZIEĆ?**





Skuteczne leczenie owsicy

Pyrantelium to lek
przeciw pasożytniczy, przeznaczony
dla dzieci w wieku od 2 lat i dorosłych
w **leczeniu zakażenia jelitowego owsikami**

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O OWSIKACH

Popatrz wyżej